

ΤΟΜΕΑΣ ΠΟΙΝΙΚΩΝ & ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Διεύθυνση: Νομική Σχολή Α.Π.Θ., 54124, Θεσσαλονίκη

Τηλέφωνο : 2310 996496, Fax: 2310 996494

e-mail: kastan@law.auth.gr

Η Ελισάβετ Συμεωνίδου - Καστανίδου είναι πτυχιούχος της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ., υπότροφος του Ι.Κ.Υ. καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών της. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο ποινικό δίκαιο και έγραψε τη διδακτορική της διατριβή, με θέμα «Η ποινική προστασία των πολιτικών σωμάτων στο ελληνικό δίκαιο» υπό την επίβλεψη του καθηγητή Ι. Μανωλεδάκη. Πραγματοποίησε έρευνα στα πανεπιστήμια: Ludwig – Maximilians – Universität, München (1992), Friedrich – Alexander – Universität, Erlangen (1995), Université Libre de Bruxelles (2006).

Διδάσκει ποινικό δίκαιο σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο στη **Νομική Σχολή του Α.Π.Θ.** καθώς και στην **Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών**. Διδάσκει επίσης θέματα ιατρικού ποινικού δικαίου και βιοηθικής στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ. "Σύγχρονες Ιατρικές Πράξεις: Δικαιϊκή Ρύθμιση και Βιοηθική Διάσταση", καθώς και ποινικό δίκαιο των εξαρτήσεων στο Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ποινικό Δίκαιο και Εξαρτήσεις». Είναι ή έχει διατελέσει:

- ▶ Κοσμήτορας της Νομικής Σχολής Α.Π.Θ. (2017 - σήμερα).
- ▶ Μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Κωδικοποίησης και Αναμόρφωσης της Ελληνικής Νομοθεσίας (2018 – σήμερα).
- ▶ Εκπρόσωπος της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ. στο Συμβούλιο Σπουδών της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών (2015 – 2017).
- ▶ Μέλος του Ειδικού Δικαστηρίου Αγωγών Κακοδικίας και του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος (2004 - 2006, 2013 - 2014).
- ▶ Μέλος του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου του άρθρου 91 παρ. 2 Συντ. (2005 - 2006).

- ▶ Μέλος νομοπαρασκευαστικών Επιτροπών για την αναθεώρηση του Ποινικού Κώδικα (2010 – 2011, 2015 – 2017). Πρόεδρος της Επιτροπής αναθεώρησης του Ποινικού Κώδικα (2011 – 2012).
- ▶ Πρόεδρος της ειδικής νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για τον εκσυγχρονισμό της ποινικής νομοθεσίας σχετικά με τους ακαταλόγιστους δράστες αξιόποινων πράξεων (2016).
- ▶ Μέλος του Management Board της European Union Agency for Fundamental Rights (2016 - σήμερα). Εκλεγμένο μέλος της AREDIT Committee της FRA (2017 - σήμερα)
- ▶ Μέλος του Κεντρικού Επιστημονικού Συμβουλίου για την Αντιμετώπιση της Θυματοποίησης και της Εγκληματικότητας των Ανηλίκων [ΚΕΣΑΘΕΑ], που λειτουργεί ως συμβουλευτικό όργανο του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (2016 - σήμερα).
- ▶ Επισκέπτρια Καθηγήτρια στο Διεθνές Πανεπιστήμιο UIMP της Ισπανίας (2018).
- ▶ Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας Προστασίας Ανηλίκων Θεσσαλονίκης (1985 - 1988).
- ▶ Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων [ΚΕΘΕΑ] (1994 – 1996, 2015 – 2016, 2017 - σήμερα).
- ▶ Μέλος της Εθνικής Αρχής Ιατρικά Υποβοηθούμενης Αναπαραγωγής (2016 - 2018).
- ▶ Μέλος του «Ομίλου Μελέτης Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής» (2005 - σήμερα). Πρόεδρος του Ομίλου (2011 – 2015).
- ▶ Αξιολογήτρια του Ιδρύματος Προώθησης της Έρευνας της Κύπρου (2017).
- ▶ Διευθύντρια του Εργαστηρίου Μελέτης Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ. (2016 - σήμερα).
- ▶ Διευθύντρια του Μεταπτυχιακού Διδρυματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ποινικό Δίκαιο και Εξαρτήσεις» που έχει οργανωθεί από τη Νομική Σχολή του Α.Π.Θ. και το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, σε συνεργασία με το ΚΕΘΕΑ (2016 - σήμερα).
- ▶ Μέλος της Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ. «Σύγχρονες Ιατρικές Πράξεις: Δικαιική Ρύθμιση και Βιοηθική Διάσταση» (2012 – σήμερα).
- ▶ Επιστημονικώς υπεύθυνη του Δια Βίου Προγράμματος "Αντιμετώπιση των εξαρτήσεων στο πλαίσιο του ποινικού σωφρονισμού", που έχει οργανωθεί στο πλαίσιο

συνεργασίας της Νομικής Σχολής, του ΚΕ.Θ.Ε.Α. και του Τμήματος Ψυχιατρικής του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνια San Diego UCSD (2013 - σήμερα).

- ▶ Μέλος της συντακτικής επιτροπής των ποινικών περιοδικών Υπεράσπιση (1991 - 2000) και Ποινική Δικαιοσύνη (2001 - σήμερα), καθώς και του ηλεκτρονικού περιοδικού Βιοηθικά, της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής (2014 – σήμερα). Διευθύντρια στο επιστημονικό περιοδικό Ιατρικό Δίκαιο και Βιοηθική (2008 - σήμερα).
- ▶ Μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού European Criminal Law Review (2011 - σήμερα). Μέλος της επιστημονικής επιτροπής του περιοδικού Jus et Salus (2019 – σήμερα).
- ▶ Μέλος της επιστημονικής ομάδας για την επεξεργασία ενός Σχεδίου Ευρωπαϊκού Ποινικού Δικαίου (2004 - 2006) με συντονισμό του καθηγητή του Πανεπιστημίου του Μονάχου B. Schünemann.
- ▶ Μέλος της Ομάδας εργασίας "European Criminal Policy Initiative" [<http://www.crimpol.eu>] (2007 - σήμερα).
- ▶ Ιδρυτικό μέλος του "European Network on Health Law and Bioethics" (2018 – σήμερα).
- ▶ Πρόεδρος ή μέλος πολλών επιτροπών του Α.Π.Θ. και ειδικότερα: Πρόεδρος της Διεπιστημονικής Επιτροπής του Α.Π.Θ. για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών (2016 – σήμερα). Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Α.Π.Θ. (1985 – 1995). Μέλος του Υπηρεσιακού Συμβουλίου του Α.Π.Θ. (1988). Διευθύντρια του Εργαστηρίου Ευρωπαϊκού Ποινικού Δικαίου (2003 – 2008). Μέλος της Επιτροπής Ερευνών του Α.Π.Θ. (2007 - 2010 και 2010 – 2013). Πρόεδρος της Επιτροπής του Α.Π.Θ. για τη διαμόρφωση Κώδικα Δεοντολογίας της Έρευνας (2008). Μέλος της Επιτροπής Δεοντολογίας της Έρευνας του Α.Π.Θ. (2008 – 2013). Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών της Νομικής Σχολής (2014 – 2017).
- ▶ Διευθύντρια του Τομέα Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών (πολλές φορές).
- ▶ Εκπρόσωπος του Τομέα Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών στη Γενική Συνέλευση της Νομικής Σχολής (πολλές φορές).
- ▶ Μέλος πολλών επιστημονικών ενώσεων, όπως της Ελληνικής Εταιρείας Ποινικού Δικαίου, της Ένωσης Ευρωπαίων Νομικών, της Εταιρείας Νομικών Βορείου Ελλάδος, της Ένωσης Ελλήνων Ποινικολόγων, της European Society of Human Reproduction and Embryology (ESHRE) και του European Law Institute (ELI).
- ▶ Επιστημονικώς υπεύθυνη ή μέλος ερευνητικών ομάδων διαφόρων προγραμμάτων που χρηματοδοτήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Integra, Horizon, Youth, Daphne, Agis, Criminal Justice, ΑΡΙΣΤΕΙΑ II), σε συνεργασία με πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα της Βουλγαρίας, Γαλλίας,

Γερμανίας, Ηνωμένου Βασιλείου, Ιρλανδίας, Ιταλίας, Ισπανίας, Ολλανδίας, Πολωνίας, Σουηδίας, Τουρκίας και Φινλανδίας.

- ▶ Διευθύνει τη σειρά «Δημοσιεύματα Εργαστηρίου Μελέτης Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής» (έχει εκδοθεί ένας τόμος: Ιατρική, Δίκαιο και Διαδίκτυο, 2018).
- ▶ Συνδιευθύνει τις σειρές εκδόσεων: "Δημοσιεύματα Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής" του εκδοτικού οίκου Σάκκουλα, «Ειδικοί Ποινικοί Νόμοι», του εκδοτικού οίκου Νομική Βιβλιοθήκη και "Ιατρική πράξη, Βιοϊατρική και Δίκαιο", του εκδοτικού οίκου Νομική Βιβλιοθήκη.

Έχει συμμετάσχει ως ομιλήτρια ή προεδρεύουσα σε περισσότερα από διακόσια (200) συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Έχει συγγράψει μόνη ή σε συνεργασία με άλλους τριάντα οκτώ (38) βιβλία και περισσότερες από διακόσιες πενήντα (250) μελέτες στην ελληνική, αγγλική και γερμανική γλώσσα.

Δημοσιεύσεις

I. Βιβλία (στην ελληνική γλώσσα)

1. Η ΠΟΙΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ (Διδακτορική Διατριβή), 1982, σ. 264.
2. Η ΑΜΒΛΩΣΗ ΩΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, εκδ. Α. Σάκκουλα, 1984, σ. 274.
3. ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΟΙΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ (διδακτικές σημειώσεις), 1986, σ. 102.
4. ΠΡΟΣΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ, εκδ. Σάκκουλα, 1988, σ. 372.
5. ΤΟ ΚΑΤ' ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΣΥΝΗΘΕΙΑ ΕΓΚΛΗΜΑ, εκδ. Σάκκουλα, 1990, σ. 214.
6. ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ, εκδ. Σάκκουλα, 1995, σ. 944 / β' έκδ., 2001, σ. 950.
7. ΠΟΙΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ- ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ, εκδ. Σάκκουλα, 1996, σ. 190 / β' έκδ., 1997, σ. 202 / γ' έκδ. 1998, σ. 210 / δ' έκδ., 1999, σ. 260.
8. ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΟΙΝΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ: ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ (Συλλογή νομοθεσίας, νομολογίας, διεθνών κειμένων και βιβλιογραφίας), εκδ. Α. Σάκκουλα, 1997 (από κοινού με Μ. Καϊάφα – Γκμπάντι).
9. ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΟΙΝΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ : Όπλα (Συλλογή νομοθεσίας, νομολογίας, διεθνών κειμένων και βιβλιογραφίας), εκδ. Α. Σάκκουλα, 1997 (από κοινού με Μ. Καϊάφα – Γκμπάντι).
10. ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΟΙΝΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ: ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ (Συλλογή νομοθεσίας, νομολογίας,

διεθνών κειμένων και βιβλιογραφίας), εκδ. Α. Σάκκουλα, 1997 (από κοινού με Μ. Καϊάφα – Γκμπάντι).

- 11. ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΟΙΝΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ: ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΙΑ** (Συλλογή νομοθεσίας, νομολογίας, διεθνών κειμένων και βιβλιογραφίας), εκδ. Α. Σάκκουλα, 1998 (από κοινού με Μ. Καϊάφα – Γκμπάντι).
- 12. ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΟΙΝΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ: ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ** (Συλλογή νομοθεσίας, νομολογίας, διεθνών κειμένων και βιβλιογραφίας), εκδ. Α. Σάκκουλα, 2001 (από κοινού με Μ. Καϊάφα – Γκμπάντι).
- 13. ΜΕΛΕΤΕΣ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ**, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2003, σ. 780.
- 14. Ο ΝΕΟΣ ΝΟΜΟΣ 3064/2002 ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΩΝ**, εκδ. Σάκκουλα, 2003, σ. 156 (από κοινού με Ι. Μανωλεδάκη, Χ. Κοσμίδη, Γ. Δημήτριάνα).
- 15. ΠΟΙΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ – ΕΠΙΤΟΜΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΜΕΡΟΥΣ**, εκδ. Σάκκουλα, 2005, σ. 776 (ζ' πλήρως αναθεωρημένη έκδοση του βιβλίου του Ι. Μανωλεδάκη, από κοινού με Μ. Καϊάφα – Γκμπάντι).
- 16. ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΈΓΚΛΗΜΑ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΝΟΜΗ ΤΑΞΗ**, εκδ. Σάκκουλα, 2005, σ. 260 / β' έκδ., 2007, σ. 400.
- 17. ΤΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΟΛΕΜΟΥ – ΟΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ**, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2006, σ. 560 (από κοινού με Μ. Καϊάφα–Γκμπάντι, Ν. Μπιτζιλέκη, Α. Παπαδαμάκη, Θ. Παπακυριάκου, Γ. Νούσκαλη, Ι. Ναζίρη).
- 18. ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ**, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2006, σ. 402 / 2^η έκδοση, 2014, σ. 500 / 3^η έκδοση, 2016, σ. 504.
- 19. ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ ΣΤΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ ΠΟΙΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ**, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2008, σ. 1014.
- 20. ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ**, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2008, σ. 512 / 2^η έκδοση, 2016, σ. 652 (από κοινού με Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι, Ν. Μπιτζιλέκη).
- 21. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ**, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2008, σ. 783 (από κοινού με Μ. Καϊάφα-Γκμπάντι, Ν. Χατζηνικολάου, Ο. Αδάμου, Κ. Χατζηκώστα, Γ. Ναζίρη, Ε. Καστανίδου, Α.-Τ. Καζανά).
- 22. ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ- ΟΙ ΚΑΜΕΡΕΣ**, εκδ. Σάκκουλα, 2009, σ. 72 (από κοινού με Ι. Μανωλεδάκη, Γ. Καλφάκη, Ι. Καμτσίδου).
- 23. ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ**, εκδ. Σάκκουλα, 2013, σ. 232.
- 24. ΑΝΑΛΥΣΗ DNA ΣΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΗ**, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2014, σ. 322 (από κοινού με Λ. Μαργαρίτη).
- 25. Η ΠΟΙΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΩΝ**, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2014, σ. 220 (από κοινού με Π. Μαντζούφα / Λ. Μαργαρίτη)

- 26. ΠΑΙΔΙΑ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ. ΠΑΙΔΙΑ ΘΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΕΣ ΑΕΙΟΠΟΙΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ: ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ (από κοινού με Α. Πιτσελά), 2015, σ. 232.**
- 27. ΙΑΤΡΙΚΑ ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΕΝΙΑΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ;** εκδ. Σάκκουλα, 2015, σ. 470 (από κοινού με Μ. Βασιλείου, Π. Βούλτσο, L. Brunet, D. Coester – Waltjen, M.-P. Constantini, N. Δημόπουλος, K. Diedrich, L. Gianaroli, E. Jackson, X. Καζλαρή, K. Κηπουρίδου, N. Κουμουτζή, M. Μηλαπίδου, J. Olofsson, Θ. Παπαζήση, G. Pennings, H. Rosenau, E. Ryrstedt, X. Σαρδέλη, X. Σαχινίδου, Β. Ταρλατζή, Α. Τσαλίδη, Κ. Φουντεδάκη, Ρ. Φράγκου, Θ. Χορταρά)
- 28. ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΗ,** εκδ. Σάκκουλα, 2015, σ. 142 (από κοινού με: Α. Διονυσσοπούλου, X. Κληρίδη, X. Παπαχααραλάμπους, Σ. Παύλου, X. Χαραλάμπους).
- 29. ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΕΡΑ,** εκδ. Νήσος Ινστιτούτο Νίκος Πουλαντζάς, 2018, σ. 182 (από κοινού με: Α. Καρίτζη, Γ. Παπανικολάου, Σ. Βιδάλη, Σ. Γεωργούλα, Γ. Πανούση, Β. Καρύδη).
- 30. ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ,** εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2019, σ. 254 (από κοινού με Ν. Μπιτζιλέκη).

II. Βιβλία (ξενόγλωσσα)

- 31. EIN GESAMTKONZEPT FÜR DIE EUROPÄISCHE STRAFRECHTSPFLEGE / A PROGRAMME FOR EUROPEAN CRIMINAL JUSTICE,** Carl Heymanns Verlag, 2006, 222 Seiten (από κοινού με: P. Asp, E. Bacigalupo Zarater, N. Bitzilekis, A. Farkas, D. Frände, H. Fuchs, R. Hefendel, A. v. Hirsch, M. Kaiafa-Gbandi, V. Militello, C. Nestler, H. Satzger, B. Schünemann, A. Swarc).
- 32. EUTHANASIA IN INTERNATIONAL AND COMPARATIVE PERSPECTIVE,** (ed. M. Groenhuijsen / F. v. Laanen), Wolf Legal Publishers, 2006, 284 pages (από κοινού με W. de Bondt, C. Byk, I. Goldouzian, M. Groenhuijsen, K. Kai, R. Kannai, R. Kay, W. Kulesza, R. Lahti, F. v. Laanen, N. P. Muñoz, K. Turković, T. Verrel, G. Viganò).
- 33. A MANIFESTO ON EUROPEAN CRIMINAL POLICY, 2009 / MANIFEST ZUR EUROPÄISCHEN KRIMINALPOLITIK,** 2009, 48 pages (από κοινού με P. Asp, N. Bitzilekis, S. Bogdan, Th. Elholm, L. Foffani, D. Frände, H. Fuchs, M. Kaiafa-Gbandi, J. Leblois-Happe, A. Nieto Martin, C. Prittwitz, H. Satzger, I. Zerbes).
- 34. RESTORATIVE JUSTICE IN CRIMINAL MATTERS: COMPARATIVE RESEARCH IN 11 EUROPEAN COUNTRIES,** A. Pitsela / E. Symeonidou – Kastanidou (Eds.), Sakkoulas Publications, 2013, 392 pages (από κοινού με Α. Antonopoulou, V. Artinopoulou, D. Chankova, G. Deszynska, T. Gavrielides, E. Giménes – Salinas, I. Görgényi, J. Jasco, Ch. Karagiannidis, P. Laitinen, A. Parosanu, A. Pitsela, I. Sagel – Grande, S. Salsench, F. Sokullu – Akinci, B. Stando – Kawecka, A. Storgaard, L. Toro).
- 35. A MANIFESTO ON EUROPEAN CRIMINAL PROCEDURE LAW,** 2014, Stockholm, 249 pages (από κοινού με P. Asp, N. Bitzilekis, S. Bogdan, Th. Elholm, L. Foffani, D. Frände, H. Fuchs,

M. Kaiafa-Gbandi, J. Leblois-Happe, A. Nieto Martin, H. Satzger, A. Suominen, I. Zerbes, F. Zimmermann).

- 36. THE EUROPEAN PUBLIC PROSECUTOR'S OFFICE – LEGAL AND CRIMINAL POLICY PERSPECTIVES**, Stiftelsen Skrifter utgivna Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet, 2015, 304 pages (από κοινού με P. Asp, H. Bang, N. Bitzilekis, S. Drew, T. Elholm, D. Frande, D. Helenius, M. Kaiafa – Gbandi, J. Leblois – Harpe, M. Munoz, A. Nieto – Martin, H. Satzger, A. Suominen, F. Winckelmuller, I. Zerbes, F. Zimmermann).
- 37. MEDICALLY ASSISTED REPRODUCTION: TOWARDS A COMMON EUROPEAN LEGISLATION?**, Sakkoulas Publications, 2015, 372 pages (από κοινού με L. Brunet, Th. Chortara, D. Coester – Waltjen, M.-P. Constantini, K. Diedrich, N. Dimopoulos, R. Fragkou, L. Gianaroli, E. Jackson, K. Kipouridou, N. Koumoutzis, M. Milapidou, J. Olofsson, Th. Papasissi, G. Pennings, H. Rosenau, E. Ryrstedt, Ch. Sachinidou, Ch. Sardeli, B. Tarlatzis, A. Tsalidis, M. Vasileiou).
- 38. PATERNALISM AND CRIMINAL LAW – MODERN PROBLEMS OF AN OLD QUERY**, Sakkoulas / Nomos Publications, 2018, 224 pages (από κοινού με V. Christou, N. Courakis, G. Giannoulis, J. Gkountis, F. Herzog, K. Kalliris, S. Mitas, Ch. Papacharalambous, V. Polyzoidou, T. Sofos).

III. Επιμέλεια Κωδίκων

- 39. ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΠΟΙΝΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ** (Συλλογή νομοθεσίας), εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2002 / γ' έκδ. 2007 (από κοινού με Μ. Καϊάφα – Γκμπάντι).

IV. Επιμέλεια Συλλογικών Τόμων (στην ελληνική γλώσσα)

- 40. ΤΙΜΗΤΙΚΟΣ ΤΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ Ι. ΜΑΝΩΛΕΔΑΚΗ, ΤΟΜΟΣ Ι**, εκδ. Σάκκουλα, 2004
- 41. ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΑΠΟ ΑΜΕΛΕΙΑ (ΑΣΤΙΚΗ ΠΟΙΝΙΚΗ)**, Σειρά: Ιατρική Πράξη, Βιοϊατρική και Δίκαιο, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2013, σ. 142 (από κοινού με Μ. Καϊάφα – Γκμπάντι, Β. Ταρλατζή, Ν. Τάσκο, Κ. Φουντεδάκη).
- 42. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΣΕ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ: ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΝΕΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ** εκδ. Σάκκουλα, 2013, σ. 382 (από κοινού με Α. Πιτσελά).
- 43. Η ΑΡΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ. ΗΘΙΚΑ, ΙΑΤΡΙΚΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ**, Σειρά: Ιατρική Πράξη, Βιοϊατρική και Δίκαιο, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2015, σ. 232 (από κοινού με Μ. Μηλαπίδου, Ν. Τάσκο, Κ. Χατζηκώστα)
- 44. Η ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ, ΗΘΙΚΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ**, εκδ. Σάκκουλα, 2015, σ. 524.
- 45. ΙΑΤΡΙΚΑ ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΕΝΙΑΙΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ**, 2015, σ. 240.
- 46. ΙΑΤΡΙΚΗ, ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ**, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2018, σ. 380.

V. Επιμέλεια Συλλογικών Τόμων (ξενόγλωσσων)

- 47.** RESTORATIVE JUSTICE IN CRIMINAL MATTERS: COMPARATIVE RESEARCH IN 11 EUROPEAN COUNTRIES, Sakkoulas Publications, 2013, 392 pages (από κοινού με Α. Πιτσελά).
- 48.** ASSISTED REPRODUCTION IN EUROPE: SOCIAL, ETHICAL AND LEGAL ISSUES, Sakkoulas Publications, 2015, 470 pages (under publication)
- 49.** MEDICALLY ASSISTED REPRODUCTION: PROPOSALS FOR A COMMON EUROPEAN LEGISLATION? Sakkoulas Publications, 2015, 372 pages.

VI. Μελέτες – παρατηρήσεις στη νομολογία (στην ελληνική γλώσσα)

- 1.** Το έγκλημα της παράνομης βίας, Αρμενόπουλος 1982, σ. 972.
- 2.** Το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, Αρμενόπουλος 1983, σ. 198.
- 3.** Το δικαίωμα των διαδηλώσεων και η παρακώλυση συγκοινωνιών, Δίκαιο και Πολιτική 1983, σ. 275.
- 4.** Η παραβίαση της επαγγελματικής εχεμύθειας από τον δικηγόρο, Δίκαιο και Πολιτική 1984, σ. 119.
- 5.** Σκέψεις για την απόπειρα στα εγκλήματα παράλειψης, Επιστημονική Επετηρίδα Αρμενόπουλου 1984, σ. 109.
- 6.** Η επίδραση της μειωμένης ενοχής στη διαμόρφωση του πλαισίου της απειλούμενης ποινής, Πρακτικά Α΄ Πανελληνίου Συνεδρίου ΕΕΠΔ, 1985, σ. 151.
- 7.** Η βία κατά τρίτου στο έγκλημα της αντίστασης, ΠοινΧρ 1985, σ. 189.
- 8.** Η αυτεπάγγελτη δίωξη του βιασμού, Αρμενόπουλος 1985, σ. 1000.
- 9.** Δικαιούχοι της έγκλησης, ΜΝΗΜΗ Χωραφά, Γάφου, Γαρδίκια, τόμος Β, 1986, σ. 103.
- 10.** Συγκριτικές παρατηρήσεις μεταξύ ελληνικού και γερμανικού δικαίου σχετικά με τα εγκλήματα κατά των πολιτικών σωμάτων, σε ελληνική απόδοση του έργου του Η. H. Jescheck, Το γερμανικό ποινικό δίκαιο, 1987.
- 11.** Δωροδοκία υπαλλήλου, Διοικητική Εγκυκλοπαίδεια, 1988, σ. 13.
- 12.** Προσωρινή κράτηση, Νομικός κανόνας και πράξη, Υπεράσπιση 1991, σ. 95.
- 13.** Η έννοια της απειλής στο έγκλημα της αντίστασης κατά της αρχής, Υπεράσπιση 1991, σ. 212.

14. Οι έννοιες του δάσους και της δασικής έκτασης, Υπεράσπιση 1991, σ. 231.
15. Οι προϋποθέσεις αναβολής της ποινικής δίκης, Υπεράσπιση 1991, σ. 416.
16. Το ανασταλτικό αποτέλεσμα της έφεσης, Υπεράσπιση 1991, σ. 643.
17. Το έγκλημα της αρπαγής ανηλίκου, Υπεράσπιση 1991, σ. 666.
18. Ο χρόνος υποβολής της δήλωσης ψυχικού τραυματισμού κατά το άρθρο 344 ΠΚ, Υπεράσπιση 1991, σ. 743.
19. Η ΕΣΔΑ και οι διατάξεις για τη διακοπή κύησης στη Γαλλία, Υπεράσπιση 1991, σ. 765.
20. Το έγκλημα της έκθεσης κατά το άρθρο 306 ΠΚ, Υπεράσπιση 1991, σ. 843.
21. Το έγκλημα της κλοπής πνευματικής ιδιοκτησίας, Υπεράσπιση 1991, σ. 866.
22. Η διάρκεια εγκλεισμού εφήβων σε σωφρονιστικό κατάστημα, Υπεράσπιση 1991, σ. 1135.
23. Άρση κατάσχεσης αυτοκινήτου στο νόμο για την καταπολέμηση της διάδοσης των ναρκωτικών, Υπεράσπιση 1991, σ. 1140.
24. Παρατηρήσεις στις διατάξεις του ν. 1968/1991, Υπεράσπιση 1991, σ. 1279.
25. Η αρχή της αναλογίας στο άρθρο 344 ΠΚ, Υπεράσπιση 1992, σ. 57.
26. Η έννοια του κατ' επάγγελμα και κατά συνήθεια εγκλήματος, Υπεράσπιση 1992, σ. 357.
27. Χρήση πλαστού από τον πλαστογράφο. Το πρόβλημα της παραγραφής, Υπεράσπιση 1992, σ. 415.
28. Ο παράνομος χαρακτήρας του περιουσιακού οφέλους στο έγκλημα της εκβίασης, Υπεράσπιση 1992, σ. 554.
29. Η απλή συνέργεια στο έγκλημα της δωροδοκίας, Υπεράσπιση 1992, σ. 569.
30. Η προβληματική των μη γνήσιων εκ του αποτελέσματος εγκλημάτων, Υπεράσπιση 1992, σ. 1067.
31. Παρατηρήσεις στην πρόταση νόμου για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών, Υπεράσπιση 1992, σ. 1269.
32. Παρατηρήσεις στο σχέδιο νόμου «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων του ν. 1729/1987», Υπεράσπιση 1992, σ. 1299.
33. Χρήση όπλου από αστυνομικό, Υπεράσπιση 1993, σ. 164.
34. Η διάκριση της ανθρωποκτονίας στις δύο παραγράφους του άρθρου 299 ΠΚ,

Υπεράσπιση 1993, σ. 699.

35. Η έννοια του βρασμού ψυχικής ορμής, Υπεράσπιση 1993, σ. 928 .
36. Απλή συνέργεια με την «απλή παρουσία» στο χώρο του εγκλήματος, Υπεράσπιση 1993, σ. 934.
37. Η σύσταση κατά το άρθρο 187 ΠΚ, ως απλή συμφωνία συμπραγμάτωσης εγκλήματος, Υπεράσπιση 1993, σ. 936.
38. Η μη αναγνώριση του ελαφρυντικού του πρότερου έντιμου βίου ενόψει της βαρύτητας της πράξης και των συνθηκών τέλεσής της, Υπεράσπιση 1993, σ. 938.
39. Άρνηση γιατρών να χειρουργήσουν ασθενή με Aids, Υπεράσπιση 1993, σ. 1205.
40. Η απόφαση του Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου της Γερμανίας της 28.5.1993, σχετικά με τη συνταγματικότητα της νομικής ρύθμισης για τη διακοπή της κύησης, Υπεράσπιση 1993, σ. 1237.
41. Η άμεση συνέργεια στο έγκλημα: η παροχή βοήθειας κατά την τέλεση της κύριας πράξης, Υπεράσπιση 1994, σ. 54.
42. Ο δόλος στο έγκλημα της συκοφαντικής δυσφήμισης, Υπεράσπιση 1994, σ. 78.
43. Ο μη δεσμευτικός χαρακτήρας της δήλωσης ψυχικού τραυματισμού στο 344 ΠΚ, Υπεράσπιση 1994, σ. 106.
44. Η απαιτούμενη ειδική αιτιολογία ως προς το δόλο, Υπεράσπιση 1994, σ. 289.
45. Ανθρωποκτονία από αμέλεια με παράλειψη, Υπεράσπιση 1994, σ. 816.
46. Η αρχή εκτέλεσης του εγκλήματος, σε: Προβλήματα της απόπειρας στο ποινικό δίκαιο, Πρακτικά Α΄ Επιστημονικής Συνάντησης Τομέων Ποινικών Επιστημών των Πανεπιστημίων Θεσσαλονίκης και Κομοτηνής, εκδ. Α. Σάκκουλα, 1994, σ. 25.
47. Οι ανεκτές προσβολές της τιμής, Υπεράσπιση 1995, σ. 580.
48. Η μετατροπή του πλημμελήματος της παράβασης επιτακτικής υγειονομικής διάταξης σε πταίσμα, Υπεράσπιση 1995, σ. 713.
49. Η φύση του ισχυρισμού σχετικά με το είδος του όπλου ως αυτοτελούς, Υπεράσπιση 1995, σ. 733.
50. Το έγκλημα της ψευδορκίας και οι αναγκαίοι για τη συγκρότησή του αντικειμενικοί όροι, Υπεράσπιση 1995, σ. 737.
51. Ανθρωποκτονία από αμέλεια όταν παρεμβάλλεται πράξη του θύματος, Υπεράσπιση 1995, σ. 1113.
52. Διάκριση λόγων εξάλειψης αξιοποίνου από δικονομικά εμπόδια, Υπεράσπιση 1995,

- σ. 1116.
- 53.** Σωματική βλάβη από αμέλεια κατά την οδήγηση οχήματος και αυτεπάγγελτη δίωξη, Υπεράσπιση 1995, σ. 1225.
  - 54.** Σωματική βλάβη από αμέλεια με παράλειψη, Υπεράσπιση 1996, σ. 266.
  - 55.** Η έννοια του όπλου, Υπεράσπιση 1996, σ. 268.
  - 56.** Η έμπρακτη μετάνοια στο έγκλημα της υπεξαίρεσης, Υπεράσπιση 1996, σ. 272.
  - 57.** Παράλειψη λύτρωσης από κίνδυνο ζωής: αντικειμενικοί όροι και υποκειμενική υπόσταση, Υπεράσπιση 1996, σ. 275.
  - 58.** Το έγκλημα του εμπρησμού και η συρροή του με το έγκλημα της απάτης σχετικά με τις ασφάλειες, Υπεράσπιση 1996, σ. 282.
  - 59.** Τα ιδιαίτερα τεχνάσματα στο έγκλημα της υπεξαίρεσης στην υπηρεσία, Υπεράσπιση 1996, σ. 286..
  - 60.** Η πλάνη ως προς λόγο άρσης του αδίκου, Υπεράσπιση 1996, σ. 503.
  - 61.** Το έγκλημα της εγκατάλειψης εγκυμονούσας: αναγκαίοι αντικειμενικοί όροι, Υπεράσπιση 1996, σ. 506.
  - 62.** Το πολιτικό έγκλημα και η δράση υπέρ της ελευθερίας, Υπεράσπιση 1996, σ. 790.
  - 63.** Η έννοια της εμπορίας ναρκωτικών στο άρθρο 8 ΠΚ, Υπεράσπιση 1996, σ. 795.
  - 64.** Συρροή εγκλημάτων: Τα κρίσιμα για την κατάφαση αληθινής συρροής μεγέθη, Υπεράσπιση 1996, σ. 805.
  - 65.** Οι έννοιες του δάσους και της δασικής έκτασης (Παρατηρήσεις στην ΑΠ. 34/96), Υπεράσπιση 1996, σ. 962.
  - 66.** Ο ισχυρισμός για μειωμένο καταλογισμό του δράστη στο έγκλημα της ανθρωποκτονίας Υπεράσπιση 1996, σ. 968.
  - 67.** Η διάκριση του ανθρωποκτόνου δόλου από το δόλο πρόκλησης σωματικής βλάβης, Υπεράσπιση 1996, σ. 1067.
  - 68.** Παρατηρήσεις στις ρυθμίσεις του ν. 2408 / 1996, Υπεράσπιση 1996, σ. 1152.
  - 69.** Προβλήματα της συναυτουργίας στο ποινικό δίκαιο, Υπεράσπιση 1997, σ. 119.
  - 70.** Το πρόβλημα της ευθανασίας, ΜΝΗΜΗ Δασκαλόπουλου, Σταμάτη, Μπάκα, τ. Α', 1997, σ. 401.
  - 71.** Φθορά ξένης ιδιοκτησίας: Η αντικειμενική υπόσταση του εγκλήματος, Υπεράσπιση 1997, σ. 286.

- 72.** Το έγκλημα της διευκόλυνσης ακολασίας άλλων με δημοσίευση αγγελιών στον τύπο, Υπεράσπιση 1997, σ. 294.
- 73.** Η αποσιώπηση λόγου εξαίρεσης στο άρθρο 254 ΠΚ, Υπεράσπιση 1997, σ. 551.
- 74.** Εξάρτηση της συνέργειας από την άδικη κύρια πράξη, Υπεράσπιση 1997, σ. 552.
- 75.** Η αντικειμενική υπόσταση της υπεξαίρεσης και η συρροή με την παράλειψη δήλωσης αρχαίων, Υπεράσπιση 1997, σ. 811.
- 76.** Η αιτιώδης συνάφεια στο έγκλημα της σωματικής βλάβης από αμέλεια, Υπεράσπιση 1997, σ. 835.
- 77.** Η πλαστογραφία ως μη ιδιόχειρο έγκλημα, Υπεράσπιση 1997, σ. 1224.
- 78.** Η ένταση της συνδρομής ως κριτήριο διάκρισης μεταξύ άμεσης και απλής συνέργειας, Υπεράσπιση 1997, σ. 1225.
- 79.** Το έγκλημα της λαθρεμπορίας (παρατηρήσεις στην ΑΠ 354/98), Υπεράσπιση 1998, σ. 2.
- 80.** Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές πράξεις, Τιμητικός Τόμος Γ-Α. Μαγκάκη, εκδ. Α. Σάκκουλα, 1998, σ. 381.
- 81.** Παραβατικότητα ανηλίκων και προτάσεις κοινωνικής τους ένταξης, «Άνευ όρων», 2/1998, σ. 15.
- 82.** Συρροή απάτης με λαθρεμπορία και η δικονομική μεταχείριση της φαινομενικής συρροής, Υπεράσπιση 1998, σ. 318.
- 83.** Η αιτιώδης συνάφεια στο έγκλημα της κακουργηματικής πλαστογραφίας, Υπεράσπιση 1998, σ. 555.
- 84.** Υπεξαίρεση και λογιστικό χρήμα, Υπεράσπιση 1998, σ. 937.
- 85.** Πλαστογραφία ενσήμων: Η υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος και η άμεση συνέργεια στην τέλεσή του, Υπεράσπιση 1998, σ. 1072.
- 86.** Επικίνδυνη οδήγηση. Γιατί αγνοείται το άρθρο 290 ΠΚ; Υπεράσπιση 1998, σ. 1143.
- 87.** Η έκταση ισχύος του άρθρου 2 παρ. 2 ΠΚ, Υπεράσπιση 1999, σ. 314.
- 88.** Νόθευση εγγράφου από τον εκδότη του ως αναγκαία συνέργεια σε ψευδή βεβαίωση κατά το άρθρο 242 ΠΚ, Υπεράσπιση 1999, σ. 354.
- 89.** Βασανιστήρια και κατάχρηση εξουσίας, Υπεράσπιση 1999, σ. 469.
- 90.** Ο τελικά άδικος χαρακτήρας της δυσφήμισης όταν τα δημοσιεύματα είναι ψευδή, Υπεράσπιση 1999, σ. 1143.

- 91.** Το πανεπιστημιακό άσυλο, Περιοδικό Απόπειρα, 1999.
- 92.** Υπεξαίρεση στην υπηρεσία πραγμάτων ευτελούς αξίας, Υπεράσπιση 1999, σ. 1155.
- 93.** Έκθεση με αποτέλεσμα βαριάς σωματικής βλάβης, Υπεράσπιση 1999, σ. 1162.
- 94.** Η έννοια του όπλου, Υπεράσπιση 1999, σ. 1182.
- 95.** Απαγόρευση εξόδου από τη χώρα, Υπεράσπιση 1999, σ. 1384.
- 96.** Η ποινική μεταχείριση της μη καταβολής ασφαλιστικών εισφορών, Υπεράσπιση 1999, σ. 1387.
- 97.** Δυσφήμιση ανώνυμης εταιρίας: Έννομο αγαθό και τρόπος προσβολής του, Υπεράσπιση 1999, σ. 1393.
- 98.** Παρατηρήσεις στις διατάξεις του ν. 2721/1999, Υπεράσπιση 1999, σ. 1508.
- 99.** Η έννοια δάσους στο ποινικό δίκαιο, Υπεράσπιση 2000, σ. 1004.
- 100.** Η αναστολή εκτέλεσης της ποινής και η υποχρέωση αυτεπάγγελτης διερεύνησης του ποινικού παρελθόντος του υπαιτίου, Υπεράσπιση 2000, σ. 1006 .
- 101.** Οι έννοιες του αιγιαλού και της παραλίας στο ισχύον δίκαιο, Υπεράσπιση 2000, σ. 1008.
- 102.** Η δήμευση κατά το άρθρο 107 Τελωνειακού Κώδικα, Υπεράσπιση 2000, σ. 1009.
- 103.** Αμνηστία και ειδική παραγραφή, ΠοινΔικ 2001, σ. 478.
- 104.** Προγεννητικός έλεγχος και σωματική βλάβη, ΠοινΔικ 2001, σ. 584.
- 105.** Η διαβάθμιση του κινδύνου στα εγκλήματα διακινδύνευσης, Τιμητικός Τόμος για τον καθηγητή Δ. Σπινέλλη, εκδ. Α. Σάκκουλα, 2001, σ. 1041 και ΠοινΔικ 2001, σ. 638.
- 106.** Ο ν. 2928/2001 για την προστασία του πολίτη από αξιόποινες πράξεις εγκληματικών οργανώσεων, ΠοινΔικ 2001, σ. 694 .
- 107.** Συρροή εμπρησμού και διακεκριμένης φθοράς με φωτιά, ΠοινΔικ 2001, σ. 717.
- 108.** Η αστυνομική διεϊσδυση, Ποινικός Λόγος 2001, σ. 1603.
- 109.** Διαχρονική ισχύς νόμου στο έγκλημα της κατ' επάγγελμα απάτης, ΠοινΔικ 2001, σ. 818.
- 110.** Τόπος τέλεσης και αντιστοίχιση ζημίας - οφέλους στο έγκλημα της απάτης, ΠοινΔικ 2001, σ. 1230.
- 111.** Βιασμός και κατάχρηση σε ασέλγεια, ΠοινΔικ 2002, σ. 9.

- 112.** Ο ορισμός της τρομοκρατίας, ΠοινΔικ 2002, σ. 59 .
- 113.** Το έγκλημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες πράξεις. Προβλήματα από τη μέχρι σήμερα εφαρμογή του νόμου 2331/1995, ΠοινΔικ 2002, σ. 288.
- 114.** Εμπορία ανθρώπων: Οι διεθνείς κατευθύνσεις, το ισχύον ποινικό δίκαιο και το νομοσχέδιο του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, ΠοινΔικ 2002, σ. 424 .
- 115.** Κατ' εξακολούθηση κακουργηματική υφαίρεση χρημάτων από τραπεζικό λογαριασμό, ΠοινΔικ 2002, σ. 880.
- 116.** Γενετική τεχνολογία και ποινικό δίκαιο, ΠοινΔικ 2002, σ. 1052.
- 117.** Πρόκληση ναυαγίου και διατάραξη της ασφάλειας των συγκοινωνιών, ΠοινΔικ 2002, σ. 1123.
- 118.** Παρατηρήσεις στο Σχέδιο Νόμου για τη χρήση όπλων από αστυνομικούς, ΠοινΔικ 2002, σ. 1233.
- 119.** Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, Νομιμοποιητική βάση και όρια δικαιοδοσίας, Νομικό Βήμα 2003, σ. 401.
- 120.** Η εμπορία ανθρώπων στο διεθνές περιβάλλον και η ποινική της αντιμετώπιση στο ελληνικό δίκαιο, Τιμητικός Τόμος για τον καθηγητή Λ. Κοτσίρη, 2004, p. 1063 / ΕΝοΒΕ, Ο νέος νόμος 3064/2002 για την εμπορία ανθρώπων, εκδ. Σάκκουλα, 2003, σ. 9.
- 121.** Η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες πράξεις, Παρατηρήσεις στο Βουλπλημθεσ 198/2002, ΠοινΔικ 2003, σ. 265.
- 122.** Η εμπορευματοποίηση ανθρώπινων οργάνων στο ποινικό δίκαιο, ΠοινΔικ 2003, σ. 304.
- 123.** Τρομοκρατία και πολιτικό έγκλημα, Περιοδικό «Απόπειρα» 2003.
- 124.** Η ήρεμη ψυχική κατάσταση στο έγκλημα της ανθρωποκτονίας, ΠοινΔικ 2003, σ. 503.
- 125.** Το οργανωμένο έγκλημα ως μοχλός ενοποίησης του ποινικού δικαίου στην ΕΕ, παρέμβαση στο 2^ο Συνέδριο Ευρωπαίων Νομικών, Πρακτικά Συνεδρίου, 2003.
- 126.** Το πανεπιστημιακό άσυλο, ΠοινΔικ 2003, σ. 664.
- 127.** Η έμπρακτη μετάνοια στο έγκλημα της υπεξαίρεσης στην υπηρεσία, ΠοινΔικ 2003, σ. 890.
- 128.** Γενετική τεχνολογία και ποινικό δίκαιο (Με αναφορά στον ν. 3089/2002 για την "Ιατρική υποβοήθηση στην ανθρώπινη αναπαραγωγή"), Τιμητικός Τόμος του Κώστα Μπέη για τα 70α γενέθλια στις 25.11.2003, εκδ. Α. Σάκκουλα / Ευνομία,

2003, σ. 3999.

- 129.** Αστυνομική βία και ανθρώπινα δικαιώματα, Εισήγηση στο 3^ο Συνέδριο Ελλήνων Ποινικολόγων (Χανιά, 2003), ΠοινΔικ 2003, σ. 1352 / Ραδάμανθους 3/2004, 9 ([pdf](#)) / Ένωση Ελλήνων Ποινικολόγων, Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Πενήντα χρόνια εφαρμογής, εκδ. Α. Σάκκουλα, 2004, σ. 99.
- 130.** Αστυνομική βία και ανθρώπινα δικαιώματα, Νομικά Χρονικά, 9-10/2003.
- 131.** Οι πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος, ΠοινΔικ 2004, σ. 191.
- 132.** Αστυνομική βία και ανθρώπινα δικαιώματα, Νομικά Χρονικά 1-2/2004.
- 133.** Η «κακουργηματοποίηση» του εγκλήματος της απιστίας: Πολιτική ρητορεία και ασταθής επιστημονικός λόγος, ΠοινΔικ 2004, σ. 636.
- 134.** Το έγκλημα της σύστασης μετά το ν. 2928/2001, ΠοινΔικ 2004, σ. 639.
- 135.** Ο νόμος για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας (Βασικά χαρακτηριστικά και πρώτη ερμηνευτική προσέγγιση), ΠοινΔικ 2004, σ. 773.
- 136.** Παραβίαση της υποχρέωσης διατροφής, ΠοινΔικ 2004, σ. 936.
- 137.** Η εφαρμογή του άρθρου 290 ΠΚ στα τροχαία ατυχήματα, ΠοινΔικ 2004, σ. 979.
- 138.** Η έννοια του «προσώπου» στο άρθρο 2 της ΕΣΔΑ, ΠοινΔικ 2004, σ. 1141.
- 139.** Βίαιη προσαγωγή: νομικός κανόνας και αστυνομική πράξη, Περιοδικό ΠΑΣΠ - NET 2/ 2004 .
- 140.** Διάκριση ενδεχόμενου δόλου από ενσυνείδητη αμέλεια, ΠοινΔικ 2004, σ. 1220.
- 141.** Υπουργικές παρεμβάσεις και δικαστική ανεξαρτησία, ΠοινΔικ 2004, σ. 1292.
- 142.** Το τρομοκρατικό έγκλημα, ΝοΒ 2005, σ. 623.
- 143.** Θέματα ουσιαστικού ποινικού δικαίου στο νομοσχέδιο για την επιτάχυνση της διαδικασίας ενώπιον των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων, ΠοινΔικ 2005, σ. 189.
- 144.** Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και παράδοση ημεδαπών με σκοπό δίωξης, ΠοινΔικ 2005, σ. 587.
- 145.** Μετανάστες: Τι σημαίνει η «εμπλοκή τους σε ποινικό αδίκημα», ΠοινΔικ 2005, σ. 979.
- 146.** Νομιμοποίηση παράνομων εσόδων και δικηγορικό απόρρητο, Δικαιόραμα 4/ 2005.

- 147.** Ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και παράδοση ημεδαπών στις γερμανικές αρχές (Ιδιωτική Γνωμοδότηση), ΠοινΔικ 2005, σ. 1312.
- 148.** Εμπορία ανθρώπων: ειδικά μέτρα αντιμετώπισης και προβλήματα εφαρμογής τους, ΠοινΔικ 2006, σ. 234.
- 149.** Οι πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος, Intellectum 1/ 2006, σ. 25.
- 150.** Δικηγορικό απόρρητο και νομιμοποίηση παράνομων εσόδων, ΠοινΧρ 2006, σ. 289 / Τιμητικός Τόμος για τον καθηγητή Ι. Μανωλεδάκη, ΙΙ, σ. 639.
- 151.** Η έννοια της εγκληματικής οργάνωσης στο άρθρο 187 παρ. 1 ΠΚ, ΠοινΔικ 2006, σ. 417.
- 152.** Έκδοση ελλήνων πολιτών: η πολιτική ευθύνη ενόψει της συνταγματικής αναθεώρησης, ΠοινΔικ 2006, σ. 449.
- 153.** Παραβίαση απορρήτου των επικοινωνιών για την εξάρθρωση εγκληματικών οργανώσεων (Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και η ισχύουσα ελληνική νομοθεσία), ΕΝΩΠΙΟΝ Μάρτιος / Απρίλιος 2006.
- 154.** Αστυνομική βία: Νομικό πλαίσιο και προβλήματα εφαρμογής, ΝοΒ 2006, σ. 1050.
- 155.** Ο αξιόποινος χαρακτήρας της αναπαραγωγικής κλωνοποίησης, σε: Δημοσιεύματα Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής τ. 2: Ζητήματα Βιοτεχνολογίας - Κλωνοποίηση, εκδ. Σάκκουλα, 2006, σ. 37.
- 156.** Η ιατρική ποινική ευθύνη κατά το νέο Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας, Συνήγορος, 56/2006, σ. 68.
- 157.** Το νομοσχέδιο για την ενδοοικογενειακή βία, ΠοινΔικ 2006, σ. 1013.
- 158.** Το έγκλημα της πλαστογραφίας όταν η πράξη δεν αλλοιώνει τη λειτουργικότητα του εγγράφου, ΠοινΔικ 2006, σ. 1000.
- 159.** Για ένα νέο ορισμό του οργανωμένου εγκλήματος, ΠοινΧρ 2006, σ. 865.
- 160.** Δημοσιογραφικό λειτούργημα και απόρρητο επικοινωνίας, ΠοινΔικ 2006, σ. 1297.
- 161.** Η ευθανασία στο ποινικό δίκαιο, σε: Δημοσιεύματα Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής, τ.3, «Ευθανασία», εκδ. Σάκκουλα, 2007, σ. 137 / Εταιρίας Ελλήνων Δικαστικών Λειτουργών για τη Δημοκρατία και τις Ελευθερίες - Ινστιτούτου Βιολογικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών - Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής, Δίκαιο και Βιοηθική, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2007, σ. 123.
- 162.** Το έγκλημα της νομιμοποίησης παράνομων εσόδων μετά το ν. 3424/2005 (Παρατηρήσεις στο Βουλ. ΣυμβΠλημΜεσ 17/2006), ΠοινΔικ 2007, σ. 151.
- 163.** Το θύμα στο έγκλημα της απάτης (Παρατηρήσεις σε ΒουλΣυμβΕφΘεσ 92/2006),

ΠοινΔικ 2007, σ. 266.

- 164.** Το αδιαίρετο της έγκλησης κατά το άρθρο 119 ΠΚ, ΠοινΔικ 2007, σ. 405.
- 165.** Η σεξουαλική παρενόχληση στο ελληνικό ποινικό δίκαιο, ΠοινΧρ 2007, σ. 577.
- 166.** Το έγκλημα της νομιμοποίησης παράνομων εσόδων μετά το ν. 3424/2005: ερμηνευτικές προτάσεις, σε: Ένωσης Ελλήνων ποινικολόγων, Ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. Καθαρή ή ελεύθερη κοινωνία;, εκδ. Α. Σάκκουλα 2007, σ. 167 / ΠοινΔικ 2007, σ. 606.
- 167.** Προσωπικά Δεδομένα και Διαδηλώσεις: Η Γνωμοδότηση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, η εφαρμογή της στην πράξη και η παραίτηση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ΠοινΔικ 2007, σ. 1280.
- 168.** Η νομοθετική πρωτοβουλία για τις κάμερες, Συνήγορος 2007, σ. 37.
- 169.** Το άρθρο 370^Α ΠΚ και οι πρόσφατες εξαγγελίες για την τροποποίησή του, ΠοινΔικ 2008, σ. 462.
- 170.** Η ποινική αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων, Πρακτικά Επιμορφωτικής Συνάντησης Δικαστών, 2008.
- 171.** Προσβολή της τιμής μέσω του Τύπου (παρατηρήσεις στο ΒουλΣυμβΕφΑθ 970/08), ΠοινΔικ 2008, σ. 1005.
- 172.** Δικηγόροι: Υποχρεώσεις συνδρομής στην αντιμετώπιση της νομιμοποίησης παράνομων εσόδων και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ποινική ευθύνη, ΠοινΧρ 2008, σ. 933.
- 173.** Η αυτοδιάθεση της ζωής ως πρόβλημα του ποινικού δικαίου, σε Ψυχιατρική και Δίκαιο IV, εκδ. Α. Σάκκουλα, 2009, σ. 45.
- 174.** Η έννοια των βασανιστηρίων και των άλλων προσβολών της ανθρώπινης αξιοπρέπειας στον Ποινικό Κώδικα, Τιμητικός Τόμος για την καθηγήτρια κ. Κ. Σπινέλλη, 2009, σ. 1205 / προδημοσίευση σε ΠοινΧρ 2009, σ. 3.
- 175.** Η τροποποίηση του άρθρου 370^Α ΠΚ με το ν. 3674/2008, σε: ΕΝοΒΕ, Παραβίαση ιδιωτικότητας. Οι κάμερες, εκδ. Σάκκουλα, 2009, σ. 9.
- 176.** Θαλάσσια ρύπανση από τα πλοία: Οι αποφάσεις του ΔΕΚ και η σημασία τους για το ποινικό δίκαιο, Τιμητικός Τόμος για τον Καθηγητή Σ. Αλεξιάδη, εκδ. Σάκκουλα, 2010, σ. 1009 / προδημοσίευση σε ΠοινΔικ 2009, σ. 199.
- 177.** Η βίαιη ριζοσπαστικοποίηση στο στόχαστρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΠοινΧρ 2009, σ. 583 / Τιμητικός Τόμος για τον Ζήση Παπαδημητρίου, Η δημοκρατία μεταξύ ουτοπίας και πραγματικότητας, εκδ. Σαββάλας, 2011, .
- 178.** Η προγεννητική διάγνωση και τα χρονικά όρια επιτρεπτής διακοπής της κύησης,

- σε: Δημοσιεύματα Ιατρικού Δικαίου και Βιοηθικής, τ.10, εκδ. Σάκκουλα, 2009, σ. 53.
- 179.** Ναρκωτικά: Τα τοπικά όρια ισχύος των ελληνικών ποινικών νόμων και οι αλλοδαπές αποφάσεις, σε: Πρακτικά Επιμορφωτικής Συνάντησης Δικαστών με θέμα: Εγκληματικότητα και κράτος δικαίου (Το παράδειγμα της βίας, των ναρκωτικών και της λαθρομετανάστευσης), εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2009, σ. 185.
- 180.** Τα μέτρα του Υπουργείου Δικαιοσύνης για τη διασφάλιση της κοινωνικής ειρήνης, ΠοινΔικ 2009, σ. 608.
- 181.** Η Απόφαση-Πλαίσιο 2008/919/ΔΕΥ της 28.11.2008, για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, Intellectum τεύχος 6 / 2009 και Πρακτικά Συνεδρίου για τα 30 χρόνια της Ελληνικής Εταιρείας Εγκληματολογίας που πραγματοποιήθηκε το 2009 με θέμα: "Η Εγκληματολογία μπροστά στις σύγχρονες προκλήσεις", εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2011.
- 182.** Ποινική καταστολή της θαλάσσιας ρύπανσης: Η μεταφορά της Οδηγίας 2005/35/ΕΚ στο ελληνικό δίκαιο, Πρακτικά Συνεδρίου που οργάνωσε ο Δικηγορικός Σύλλογος και η Νομαρχία Πειραιά με θέμα: Περιβαλλοντική Ευθύνη: Θεωρητικές εξελίξεις και ζητήματα εφαρμογής, 26 - 27/6/2009, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη 2010, σ. 3 / προδημοσίευση στο Ηλεκτρονικό Περιοδικό Νόμος και Φύση (www.nomosphysis.org.gr).
- 183.** Ποινικός σωφρονισμός και μέτρα υποστήριξης ανηλίκων μέσα στην κοινότητα, ΕΝΩΠΙΟΝ 1/2010, σ. 49.
- 184.** Η ποινική προστασία του περιβάλλοντος: Προβλήματα και προοπτικές, Νομικά Χρονικά τεύχος 61/ 2010.
- 185.** Η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σχετικά με την λήψη γενετικού υλικού και την τήρηση αρχείων DNA στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας, Πρακτικά συνεδρίου με θέμα: «Τα δικαιώματα του κατηγορουμένου και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου», που οργάνωσαν το Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα δικαιώματα του Ανθρώπου και η Ένωση Ελλήνων Ποινικολόγων για την 62^η επέτειο της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Αθήνα, 2.12.2010.
- 186.** Για ένα νέο ορισμό του οργανωμένου εγκλήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Τιμητικός Τόμος Κωνσταντίνου Κεραμέως, II, εκδ. Α. Σάκκουλα, 2010, σ. 1417.
- 187.** Ανάλυση γενετικού υλικού και ποινική δίκη: Το ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο, σε: Σύνταγμα, Δημοκρατία και Πολιτειακοί Θεσμοί, Μνήμη Γιώργου Παπαδημητρίου, II, 2013, σ. 337 / προδημοσίευση σε Ποινικά Χρονικά 2011, σ. 3.
- 188.** Η ποινική προστασία του περιβάλλοντος: Η μεταφορά της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ, σε: ΕΝΟΒΕ, Ζητήματα νομικής προστασίας του περιβάλλοντος, εκδ. Σάκκουλα, 2011, σ. 91.
- 189.** Η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας στο ποινικό δίκαιο, Τόμος στη μνήμη

της Γιώτας Κραββαρίτου, εκδ. Σάκκουλα, 2011, σ. 215.

- 190.** Η αυτοδιάθεση της ζωής και το πρόβλημα της ευθανασίας στο ποινικό δίκαιο, Πρακτικά Ημερίδας με θέμα την "Ευθανασία", που οργάνωσε το Παγκόσμιο Βήμα Θρησκευτών και Πολιτισμών στην Κύπρο, 23.1.2011 [www.religionscultures.org/en/activities/symposiums]
- 191.** Τα όρια εφαρμογής των ειδικών διατάξεων για την ποινική ευθύνη των υπουργών, ΠοινΔικ 2011, σ. 496.
- 192.** Απαγόρευση διακοπής της κύησης και παραβίαση του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή (Παρατηρήσεις στην Απόφαση του ΕΔΔΑ της 16.12.2010 στην Υπόθεση A, B and C κατά Ιρλανδίας), Εφαρμογές Δημοσίου Δικαίου 2011, σ. 49.
- 193.** Η έννοια του έννομου αγαθού στο ποινικό δίκαιο, Πρακτικά του 4ου Σεμιναρίου της Ελληνικής Εταιρείας Δικαιοφιλοσοφικής και Δικαιοϊστορικής Έρευνας, Αγαθό, συμφέρον και δίκαιο, εκδ. Σάκκουλα/ Nomos / L' Harmattan, 2012, σ. 803.
- 194.** Η νομική αντιμετώπιση της ευθανασίας στην Ελλάδα, σε: Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής (επιμ. Μ. Δρακοπούλου), Ευθανασία, Αφιέρωμα στον πρώτο Πρόεδρο της Επιτροπής Γεώργιο Κουμάντο, εκδ. ΘΕΜΙΣ, 2012, σ. 115.
- 195.** Η δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα: νεότερες εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε: Επίκαιρα Ζητήματα Περιουσιακού Ποινικού Δικαίου, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2012, σ. 73 και ΠοινΔικ 2012, σ. 38.
- 196.** Το ποινικό δίκαιο σε περίοδο κρίσης, ΕΝΩΠΙΟΝ τεύχος 64/2012, σ. 11.
- 197.** Δικτύωση υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της θυματοποίησης και εγκληματικότητας των ανηλίκων: Το Δίκτυο ΟΡΕΣΤΗΣ του ΚΕΣΑΘΕΑ, Πρακτικά συνεδρίου που συνδιοργάνωσαν ο Δήμος Θεσσαλονίκης, ο Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης και το ΚΕΣΑΘΕΑ στις 9 και 10.3.2012, στη Θεσσαλονίκη (εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, ηλεκτρονική έκδοση).
- 198.** Η ιδιοποίηση ξένου κινητού πράγματος στο έγκλημα της υπεξαίρεσης (Παρατηρήσεις στην Απόφαση 8023/2011 του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Λάρισας), ΠοινΔικ 2012, σ. 214.
- 199.** Το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο κατά την ποινική διαδικασία: η πρόταση Οδηγίας COM (2011) 326 τελικό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ΠοινΔικ 2012, σ. 766.
- 200.** Η τελευταία συμβολή του Ι. Μανωλεδάκη στη νομική επιστήμη: το σχέδιο του νέου Ποινικού Κώδικα, Πρακτικά 1ου Συνεδρίου στη ΜΝΗΜΗ Ι. ΜΑΝΩΛΕΔΑΚΗ με θέμα: "Η συμβολή του Ι. Μανωλεδάκη στη νομική επιστήμη" που συνδιοργάνωσαν η Εταιρεία Νομικών Βορείου Ελλάδος και οι Τομείς Ποινικών και Εγκληματολογικών Επιστημών ΑΠΘ και ΔΠΘ στις 30 - 31/3/2012, 2012, σ. 231.
- 201.** Η ανάγκη ενός νέου Ποινικού Κώδικα: Οι σύγχρονες προκλήσεις και οι βασικές προτάσεις της Επιτροπής Μανωλεδάκη, Πρακτικά 2ου Συνεδρίου στη ΜΝΗΜΗ Ι.

ΜΑΝΩΛΕΔΑΚΗ με θέμα: "Το Σχέδιο Ποινικού Κώδικα της Επιτροπής Μανωλεδάκη: Διέξοδος [;] στα προβλήματα της ποινικής δικαιοσύνης", εκδ. Σάκκουλα, 2013, σ. 17.

- 202.** Πρόταση Οδηγίας για την αποκαταστατική δικαιοσύνη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου με θέμα: "Αποκαταστατική δικαιοσύνη σε ποινικές υποθέσεις: προς μια νέα ευρωπαϊκή προοπτική"(επιμ. Α. Πιτσελά / Ε. Συμεωνίδου – Καστανίδου), εκδ. Σάκκουλα, 2013, σ. 239..
- 203.** Η ποινική ευθύνη των γιατρών για ανθρωποκτονία ή σωματική βλάβη από αμέλεια, σε: Ιατρική ευθύνη από αμέλεια (αστική - ποινική), Ειδικά θέματα ιατρικού δικαίου, (επιμ. Μ. Καϊάφα - Γκμπάντι, Δ. Παπαγεωργίου, Ε. Συμεωνίδου - Καστανίδου, Β. Ταρλατζής, Ν. Τάσκος, Κ. Φουντεδάκη), εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2013, σ. 103.
- 204.** Επιθέσεις κατά συστημάτων πληροφοριών: Οι θέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ποινική τους αντιμετώπιση και το ελληνικό ποινικό δίκαιο, Πρακτικά 4ου Πανελληνίου Συνεδρίου με θέμα: "Δίκαιο Πληροφορικής: Legal Tech and Data Protection", που οργάνωσε η Ένωση Ελλήνων Νομικών και το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας στις 22 - 24/3/2013, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2013, σ. 59.
- 205.** Η Υπόθεση Zontul κατά Ελλάδας - Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της 17.4.2012, ΠοινΔικ 2013, σ. 742.
- 206.** Εκδηλώσεις ρατσισμού και ελευθερία της έκφρασης, ΠοινΧρ 2013, σ. 481.
- 207.** Το αυτόφωρο στα εγκλήματα που τελούνται μέσω διαδικτύου, Πρακτικά Συνεδρίου με θέμα: "Νομικές και κοινωνικές προεκτάσεις του διαδικτύου σήμερα", που οργάνωσε ο Τομέας Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Τμήματος Νομικής σε συνεργασία με το Τμήμα Εφαρμοσμένης Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Μακεδονία και την Ένωση Ελλήνων Νομικών e-Θέμις στις 7 και 8/6/2013, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2013, σ. 279.
- 208.** Απόλυση καταδικασθέντων που πάσχουν από σοβαρές ασθένειες: επιλεκτική εύνοια, ΠοινΔικ 2014, σ. 145.
- 209.** Το χρονικό σημείο έναρξης της ζωής στο ποινικό δίκαιο, σε: Η αρχή και το τέλος της ζωής. Ηθικά, ιατρικά και νομικά προβλήματα (επιμ. Μ. Μηλαπίδου, Ε. Συμεωνίδου – Καστανίδου, Ν. Τάσκος, Κ. Χατζηκώστας), εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, 2015, σ. 3.
- 210.** Δικτύωση υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων: το Δίκτυο ΟΡΕΣΤΗΣ του ΚΕΣΑΘΕΑ, Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου με θέμα: Πολυπλοκότητες στην ένταξη (3 – 5.10.2014), 2015.
- 211.** Παραβίαση απορρήτου και αποδεικτικές απαγορεύσεις στην ποινική δίκη, Πρακτικά Διημερίδας Συγκριτικού Ποινικού Δικονομικού Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Κύπρου (24 – 25.10.2014) με θέμα: «Παρανόμως κτηθείσα απόδειξη στην ποινική δίκη και αποδεικτικές απαγορεύσεις. Συγκριτική προσέγγιση κυπριακού και

ελληνικού δικαίου», εκδ. Σάκκουλα, 2015, σ. 31 / ΠοινΔικ 2015, σ. 961.

- 212.** Προκλήσεις για τον σύγχρονο ποινικό νομοθέτη, Πρακτικά 12^{ου} Συνεδρίου ΕΕΠΔ με θέμα: «Η ποινική νομοθέτηση και τα προβλήματά της» / προδημοσίευση: ΠοινΧρ 2015, σ. 481.
- 213.** Η σημασία του ρητού «ουκ αν λάβοις παρά του μη έχοντος» στο ποινικό δίκαιο, ΠοινΔικ 2015, σ. 537.
- 214.** Το ποινικό δίκαιο ως εργαλείο ρύθμισης της ιατρικά υποβοηθούμενης αναπαραγωγής;, σε: Ιατρικά Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή: Προς μια ενιαία ευρωπαϊκή πολιτική;, εκδ. Σάκκουλα, 2015, σ. 399.
- 215.** Η ποινική αντιμετώπιση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας στην Ελλάδα, Συμβολή στον Τιμητικό Τόμο του Ν. Κουράκη, 2015 / προδημοσίευση σε ΠοινΧρ 2015, σ. 729.
- 216.** Η έννοια του θανάτου στο ποινικό δίκαιο, Ιατρικό Δίκαιο και Βιοηθική, 31/2015, σ. 1.
- 217.** Ο αξιόποινος χαρακτήρας της αιμομιξίας: Η «καθαρότητα των δεσμών αίματος» υπό αμφισβήτηση, σε: (Β. Καντσά, επιμ.) Μεταβαλλόμενες σχέσεις, Συγγένεια και ιατρικώς υποβοηθούμενη αναπαραγωγή, (In) Fercit, 2015, σ. 79 / Τιμητικός Τόμος για την Ε. Κουνουγέρη – Μανωλεδάκη, εκδ. Σάκκουλα, 2016, σ. 469.
- 218.** Το χρονικό σημείο έναρξης της ζωής στο ποινικό δίκαιο, σε: Βιοηθικοί προβληματισμοί II, Το πρόσωπο, (επιμέλεια Μ. Κανελλοπούλου – Μπότη, Φ. Παναγοπούλου – Κουτνατζή), εκδ. Παπαζήση, 2016, σ. 281.
- 219.** Η Οδηγία 2011/36/ΕΕ για την πρόληψη και καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων: θεμελιώδεις επιλογές και προβλήματα εφαρμογής, σε: Δ. Σορβατζιώτη (επιμ), Έγκλημα, κράτος και ποινική δικαιοσύνη, εκδ. παν. Λευκωσίας, 2016, σ. 255.
- 220.** Η ποινική διαπραγμάτευση (plea bargaining), ΠοινΔικ 2016, σ. 641.
- 221.** Αποκαταστατική Δικαιοσύνη: Μια εναλλακτική πρόταση για την αντιμετώπιση του εγκλήματος, σε: ENOBE, «Ζητήματα ποινών και μέτρων ασφαλείας: Από την απειλή ως την έκτιση», εκδ. Σάκκουλα, 2017 / ΠοινΔικ 2017, σ. 497 – 504.
- 222.** Η απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-621/15 σχετικά με τα εμβόλια, Ιατρικό Δίκαιο και Βιοηθική 39/2017, σ. 2.
- 223.** Μεταξύ θεραπείας και καταστολής: Η ποινική μεταχείριση των εξαρτημένων από τα ναρκωτικά δραστών, ΠοινΔικ 2017, σ. 1017 – 1025.
- 224.** Ποινική ευθύνη από την προσφορά φαρμακευτικών σκευασμάτων και ιατρικών υπηρεσιών στο διαδίκτυο, σε: Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου με θέμα: «Ιατρική, Δίκαιο και Διαδίκτυο», 2018, σ. 15 – 26.
- 225.** Η ευθύνη των νομικών προσώπων και των υπαλλήλων τους για εγκλήματα κατά

του περιβάλλοντος, Πρακτικά Συνεδρίου του Πανεπιστημίου Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας με θέμα: «Περιβαλλοντική ευθύνη, Πρόληψη και Αποκατάσταση: Προκλήσεις και Ευκαιρίες για την Προστασία της Βιοποικιλότητας στην Ελλάδα», Ηράκλειο Κρήτης (8 – 10 Σεπτεμβρίου 2017), 2018, σ. 107 – 118 / ΠοινΔικ 2018, σ. 1 – 8.

- 226.** Αυτοδιάθεση της ζωής και πατερναλισμός στο ποινικό δίκαιο, Συμβολή στον Αναμνηστικό Τόμο για τον καθηγητή Θ. Παπαχρίστο, 2017 (υπό έκδοση)
- 227.** Η ιδιότητα του πρόσφυγα και η σημασία της για το ποινικό δίκαιο της παράνομης μετανάστευσης, Συμβολή στον Τιμητικό Τόμο για την ομότιμη καθηγήτρια του ΑΠΘ Ζωή Παπασιώπη – Πασιά / Προδημοσίευση ΠοινΧρ 2018, σ. 257.
- 228.** Η αποκαταστατική δικαιοσύνη σε ποινικές υποθέσεις, Συμβολή στον Τιμητικό Τόμο του Ν. Νίκα, 2018, σ. 1259 - 1286.
- 229.** Νομικά ζητήματα σχετικά με την παρένθετη μητρότητα στην Ελλάδα, ΒΙΟΗΘΙΚΑ 1/ 2018, σ. 9 – 17.
- 230.** Η «ευθανασία» νεογνών ως πρόβλημα του ποινικού δικαίου, σε: Βιοηθικοί προβληματισμοί ΙΙΙ, Το παιδί (επιμέλεια Μ. Κανελλοπούλου – Μπότη, Ε. Πρωτοπαπαδάκης, Φ. Παναγοπούλου – Κουτνατζή), εκδ. Παπαζήση, 2018, σ. 221 - 245.
- 231.** Αστυνομική βία: νομικοί κανόνες και πράξη, σε: Αστυνομία και Αριστερά (επιμ. Σ. Βιδάλη), Αστυνομία και Αριστερά, εκδ. Νήσος Ινστιτούτο Νίκος Πουланτζάς, 2018, σ. 143 – 168.
- 232.** Ποινικό Δίκαιο για την αντιμετώπιση των ψυχικά ασθενών: χθες και σήμερα, ΠοινΔικ 2018, σ. (από κοινού με Μ. Μητροσύλη).
- 233.** Η ποινική ευθύνη σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών, Δίκαιο και Περιβάλλον 2019, σ. 62 – 68.
- 234.** Ο «σύννομος» βίος στο άρθρο 84 του νέου Ποινικού Κώδικα, ΠοινΔικ 2019, σ. 889 - 892.
- 235.** Η μεταβατική διάταξη του άρθρου 465 ΠΚ - Το διαχρονικό δίκαιο στον χώρο επιμέτρησης και έκτισης των ποινών , ΠοινΔικ 2019, σ. 937.
- 236.** Η πρόληψη των ρατσιστικών εγκλημάτων, σε: Η πρόληψη του εγκλήματος (επιμέλεια Ν. Κουράκης), 2020 (υπό έκδοση)
- 237.** Η έννοια της απόπειρας στον νέο Ποινικό Κώδικα, σε: Nova Criminalia 2020 (υπό έκδοση)

VII. Μελέτες (στην αγγλική γλώσσα)

- 238.** Defining Terrorism, European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice,

2004, p. 14.

- 239.** Euthanasia in the domestic legal system of Greece, National Report, (XVII Congress of the International Academy of Comparative Law, Utrecht 17-21.7.2006), Hellenic Review of international Law 1/2006, σ. 495 / σε: M. Groenhuijsen / van Laanen F. (eds) Euthanasia in International and Comparative Perspective, Wolf Legal Publishers, 2006, σ. 127.
- 240.** Theory of the Genuine European Legal Interests, (co-authored with N. Bitzilekis, M. Kaiafa - Gbandi), in: B. Schünemann (Hrsg), A Programme for European Criminal Justice, Carl Heymanns Verlag, 2006, p. 467.
- 241.** The criminal provisions for the commercialization of human organs, Abstracts of the European Congress of the Institute of Procedural Law on trafficking in human organs, 2006, p. 135.
- 242.** Reproductive cloning as a criminal offence, σε: Publications on Medical Law and Bioethics, B. 2: Biotechnology Issues - Cloning, Sakkoulas Publications, 2006, p. 129.
- 243.** Towards a new definition of Organised Crime in EU, European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice, 2007, σ. 14 / A. Yotopoulos - Marangopoulos (dir.), Droits de l' Homme et Politique Antikriminelle, A. Sakkoulas Publ., 2007, p. 145.
- 244.** The Sexual Harassment in Greek Criminal Law (Law 3488/2006), Intellectum 2008 / R. Satyanarayana (ed), Work-Place Harassment, Icfai University Press, 2009, p. 235.
- 245.** Biometric Data: Initial thoughts in search of a novel normative Framework (από κοινού με Y. Naziris), Minutes of the 3rd International Conference on e-Democracy "Next Generation Society: Technological and Legal Issues", Vol. 2, 2009, p. 37.
- 246.** Ship-Source Marine Pollution: The ECJ judgments and their impact on criminal law, European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice 2009, p. 335.
- 247.** DNA Analysis and Criminal Proceedings: The European Institutional Framework, European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice 2011, pp. 139 - 160.
- 248.** A Manifesto on European Criminal Policy, (co-authored with P. Asp, N. Bitzilekis, S. Bogdan, Th. Elholm, L. Foffani, D. Frände, H. Fuchs, D. Helenius, M. Kaiafa-Gbandi, J. Leblois-Happe, A. Nieto Martín, H. Satzger, A. Suominen, I. Zerbis, F. Zimmermann), EuCLR 2011, pp. 86 – 103.
- 249.** Proposal for a Directive on Restorative Justice in the EU, in: A. Pitsela / E. Symeonidou - Kastanidou (Eds.), Restorative Justice in Criminal Matters: towards a new European Perspective, International Conference, Sakkoulas Publications, 2013, pp. 373 - 382.
- 250.** Bribery in the Private Sector as a Criminal Offence: Recent Developments in the European Union and their Impact on National Legislations - With a focus on Greek

criminal law, *European Criminal Law Review* 1/2013, pp. 26 - 44.

- 251.** A Manifesto on European Criminal Procedure Law, *ZIS* 2013, pp. 430 – 446 (co-authored with P. Asp, N. Bitzilekis, S. Bogdan, Th. Elholm, L. Foffani, D. Frände, H. Fuchs, D. Helenius, M. Kaiafa-Gbandi, J. Leblois-Happe, A. Nieto Martín, H. Satzger, A. Suominen, I. Zerbes, F. Zimmermann).
- 252.** The Right of Access to a Lawyer in Criminal Proceedings: The transposition of Directive 2013/48/EU of 22 October 2013 on national legislation, *EuCLR* 2015, pp. 68 – 85.
- 253.** The Independence of the EPPO in the Proposal for a Council Regulation, in: (P. Asp ed.) *The European Public Prosecutor’s Office – Legal and Criminal Policy Perspectives*, Stiftelsen Skrifter utgivna Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet, 2015, pp. 255 – 278.
- 254.** Criminal rules for regulating medically assisted human reproduction? σε: *Medically Assisted Reproduction: Towards a common European legislation?* Sakkoulas Publications, 2015, pp. 315 – 330.
- 255.** Directive 2011/36/EU on Combating Trafficking in Human Beings: Fundamental Choices and Problems of Implementation, *New Journal of European Criminal Law* 2016, pp. 463 - 482.
- 256.** Restorative Justice as an alternative to penal sanctions, in: *The Oxford Handbook of Criminal Process*, D. Brown, J. Turner, B. Weißer eds., Oxford University Press, 2019, pp. 911 – 936.
- 257.** Self-determination of life as a problem of criminal law: Direct and indirect paternalism on the foreground, in: Ch. Papacharalambous (ed.), *Paternalism and Criminal Law – Modern Problems of an old Query*, Sakkoulas / Nomos Publications, 2018, pp 109 – 134.
- 258.** The Impact of Case C-187/01 [Gözütok / Brügge] at the National Level: Inadvertent Legacy (co-authored with Y. Naziris), in: V. Mitsilegas, A. di Martino, L. Mancano eds.), *The Court of Justice and European Criminal Law. Leading Cases in a contextual Analysis*, Hart Publishing 2019, pp 212 – 226.
- 259.** The new System of Penal Sanctions in Greece (co-authored with Y. Naziris), in: Ch. Papacharalambous (ed.), *The Aims of Punishment*, Hart Publishing (under publication)

VIII. Μελέτες (στη γερμανική γλώσσα)

- 260.** Die Verletzung des Berufsgeheimnisses, *Recht und Politik* 1984, S. 257.
- 261.** Der strafrechtliche Schutz der Demokratie, σε: Bemann / Manoledakis (Hrsg), *Der strafrechtliche Schutz des Staates*, Griechisch- deutsches Symposium für Strafrecht

und Verfassungsrecht, Hagen 1986, Luchterhand Verlag, 1987, S. 11.

- 262.** Der Beginn der Versuch, Festschrift für Prof. G. Bemann, Nomos Verlagsgesellschaft, 1997, S. 259.
- 263.** Legitimationsgrundlage und Zuständigkeit des Internationalen Strafgerichtshofes (Die Grundsätze der Spezialität und der Komplementarität), Vortrag im 7. Griechisch - Deutsches Symposium, 4 - 5.10.2002, Thessaloniki.
- 264.** Theorie der genuinen europäischen Rechtsgüter (co-authored with N. Bitzilekis, M. Kaiafa - Gbandi), in: B. Schönemann (Hrsg), Ein Gesamtkonzept für die europäische Strafrechtspflege, Carl Heymanns Verlag, 2006, σ. 222.
- 265.** Die Praenataldiagnose und die zeitlichen Grenzen des Schwangerschaftsabbruchs, in: Strafrecht und Bioethik, Sakkoulas Verlag, 2009, S. 135.
- 266.** Manifest zur Europäischen Kriminalpolitik (από κοινού με P. Asp, N. Bitzilekis, S. Bogdan, Th. Elholm, L. Foffani, D. Frände, H. Fuchs, M. Kaiafa-Gbandi, J. Leblois-Happe, A. Nieto Martín, C. Prittwitz, H. Satzger, I. Zerbes), ZIS 2009, S. 697.
- 267.** Manifest zum Europäischen Strafverfahrensrecht, ZIS 2013, S. 412 (από κοινού με P. Asp, N. Bitzilekis, S. Bogdan, Th. Elholm, L. Foffani, D. Frände, H. Fuchs, D. Helenius, M. Kaiafa-Gbandi, J. Leblois-Happe, A. Nieto Martín, H. Satzger, A. Suominen, I. Zerbes, F. Zimmermann).

IX. Δημοσιεύσεις στον Ημερήσιο Τύπο

- 1.** Ανήλικοι παραβάτες: κρατικές ευθύνες και παραλείψεις, ΗΜΕΡΗΣΙΑ, 8.7.2000.
- 2.** Οι αλλοδαποί κρατούμενοι, ΗΜΕΡΗΣΙΑ, 6.9.2000.
- 3.** Οι μορφές της τρομοκρατικής δράσης, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 4.8.2002.
- 4.** Ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης και παρέμβαση του υπουργού Δικαιοσύνης, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, 22.11.2004.
- 5.** Έκδοση Ελλήνων πολιτών: Η πολιτική ευθύνη εν όψει της συνταγματικής αναθεώρησης, ΤΑ ΝΕΑ, 25.5.2006.
- 6.** Παρέμβαση στην οικογένεια: Το νομοσχέδιο για την ενδοοικογενειακή βία, ΤΑ ΝΕΑ, 29.8.2006.
- 7.** Χειροπέδες πολιτικής σκοπιμότητας: Οι "κανόνες" του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, ΤΑ ΝΕΑ, 25.9.2006.
- 8.** «Ελεήμονες» πολιτικοί = ανύπαρκτη πολιτική, ΤΑ ΝΕΑ, 9. 1. 2007.
- 9.** Ο νέος νόμος για τα πανεπιστήμια και το πανεπιστημιακό άσυλο, ΤΑ ΝΕΑ, 15. 3. 2007.

- 10.** Τα παράδοξα της πολιτικής για την αντιμετώπιση της διαφθοράς, ΤΑ ΝΕΑ, 7. 5. 2007.
- 11.** Βιαιοπραγούντες αστυνομικοί και εθελουφλούντες πολιτικοί, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, 15. 6. 2007.
- 12.** Κάμερες στις διαδηλώσεις, ΤΑ ΝΕΑ, 11. 12. 2007.
- 13.** Criminal addressing of juvenile delinquency (Η ποινική αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων), ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ, 8 .2. 2009.
- 14.** Ποινικό δίκαιο και σωφρονιστικό σύστημα [συνέντευξη], The art of crime 12 / 2009
- 15.** Το αντιρατσιστικό νομοσχέδιο και η ελευθερία του λόγου, ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ, 31. 5. 2013.
- 16.** Μια (ακόμη) συζήτηση για την ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης, ΤVXS, 17.3.2016.
- 17.** Αστυνομική βία σε βάρος συνταξιούχων, ΤVXS, 7.10.2016.